

WHINSTON CHURCHILL: Korta ord är bäst och gamla ord som är korta är bäst av alla.

ARTUR LUNDKVIST: Idéerna kommer inte om man sätter sig och väntar, de föredrar att angripa ur bakhåll.

FALSTAFF FAKIR: Flitigt läsa gör dig klok, därför läs varenda bok.

HJALMAR BERGMAN: Man lär aldrig förgäves. Inte ens strunt.

STIG KARLSON: Ord behöver hjärtan för att kunna leva.

WILHELM MOBERG: Att skriva är ett sätt att leva.

WILHELM EKELUND: Det är mellan raderna du vinner dina bästa läsare.

RALPH WALDO EMERSON: Skriva bra är en form av skridskoåkning, som drar iväg utövaren dit han inte tänkt sig.

SHAKESPEARE: Upp flyga orden, tanken stilla står. Ord utan tanke aldrig himlen när.

JACOB PALUDAN: Ingen som skrev fick allting sagt, ingen som läste fick med det hela.

SIGFRID SIWERTZ: Infallet kan ha ett längre eko än förtänksamheten.

WHINSTON CHURCHILL: Den nyttigaste läxan livet lärt mig är att idioterna många gånger har rätt.

VOLTAIRE: Det sällsyntaste av allt är föreningen mellan förnuft och känsla.

Goda vitsord

OM KOMPETENSUTVECKLING
OCH LÄRARFORTBILDNING

Umeå universitet medverkar ofta och gärna i skolans kompetensutveckling.

Universitetets medverkan kan ta sig många olika former.

Hela tiden gör sambandet mellan grundutbildning-fortbildning-forskning att fortbildningsinsatserna får sin speciella karaktär.

Umeå universitet har nämligen andra ambitioner än kortsiktig s.k. studiedagsfortbildning.

Kunskapssynen i skolan förändras ju inte av en enstaka föreläsning för ett hundratal lärare!

Säll är den som har till rättesnöre, att man bör noga tänka efter före.

TAGE DANIELSSON

Universitetets fortbildare och projektledare vill först av allt skaffa sig en bild av den aktuella skolan.

Vad har gjorts tidigare?

Vilka är problemen?

Vad vill skolledningen?

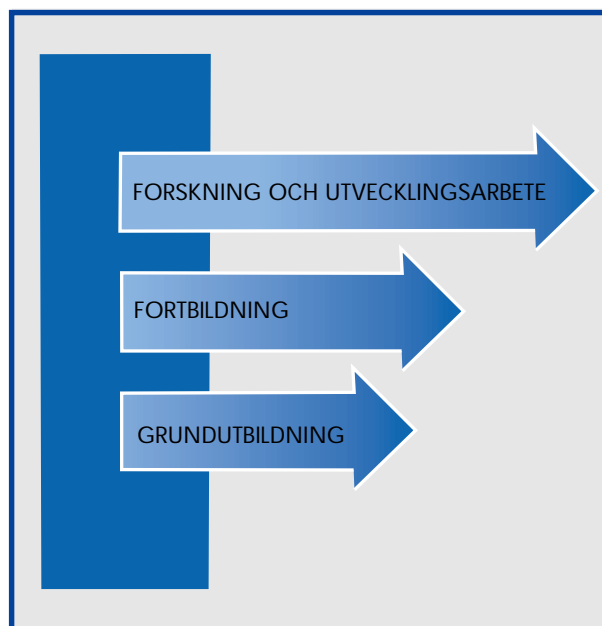
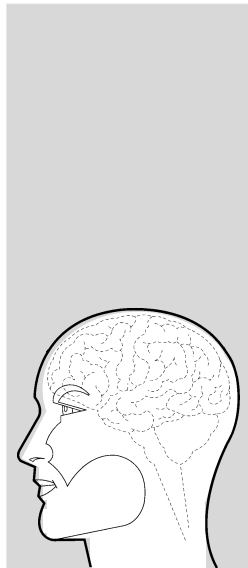
Vad vill lärarna?

Det är sådana frågor som tas upp under den inledande planeringen.

Svaren skapar formerna för och innehållet i fortbildningen.

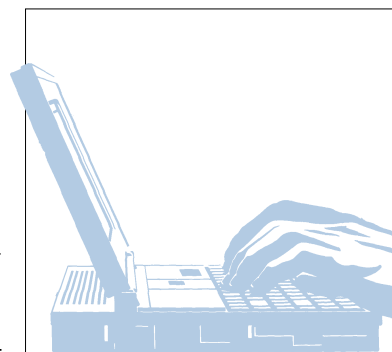
Den effektivaste kompetensutvecklingen

sträcker sig vanligtvis över en längre tidsperiod, helst två till tre år med ett antal sammankomster däremell-

Sambandet mellan grundutbildning, fortbildning och forskning är tydligt.

lan — modern teknik och distansutbildning är lämpligt att använda sig av mellan sammankomsterna.

När fortbildningen läggs upp på det viset, kan också innehållet anpassas allt efter deltagarnas önskemål och behov.

Lärare från universitetet ställer givetvis upp som föreläsare, seminarieledare och handledare.

Projekt med olika inriktning kan genomföras, redovisas och dokumenteras.

I den här foldern redovisar vi några exempel på fortbildningsprojekt där samverkan sker mellan universitet och skola.

Några representanter för universitetet ger också sin syn på kompetensutveckling och fortbildning.

Lärare forskar om sin praktik

Vill du veta mer om projektet? Kontakta i så fall Sture Sjödin, institutionen för pedagogik, tel 090 - 16 62 02. Det går också bra att vända sig direkt till UnivEx.

Näst an all fortbildning under detta århundrade har byggts på envägskommunikation. Den skolbaserade kompetensutvecklingen har fört en undanskymd tillvaro — därför har projektet "Lärare forskar om sin praktik" mycket att lära oss.

Projektet är uppbyggt kring den skolbaserade kompetensutvecklingen, där skola och universitet samarbetar mycket intensivt.

Det handlar om aktionsforskning och aktionsinlärning — aktionsforskningen är forskarnas arbetsfält, aktionsinlärningen pågår i klassrummet.

Själva utvecklingsarbetet genomfördes läsåret 1993/94:

Omfattning: 5 heldagar

Tidsperiod: November-april

Deltagare: Ett 30-tal lärare från grund- och gymnasieskolan

Innehåll:

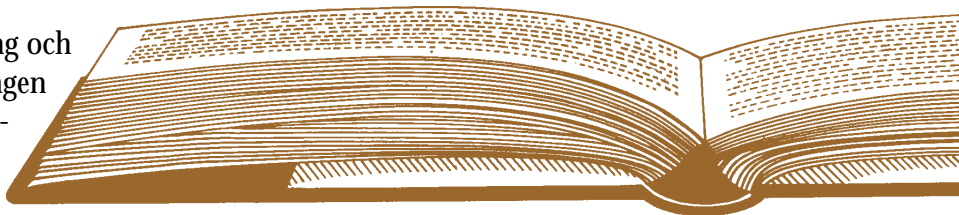
1. Introduktion. Motiv för "reflective learning". Forskningsmetodik.
2. Att söka relevant litteratur. Projektformulering i grupp.
3. Gästföreläsningar. Projektplanering.
4. Möte med skolforskare. Projektarbete.
5. Lärarnas möjligheter. Projektarbete och utvärdering.

Dessutom fick lärarna handledning av forskarna under hela läsåret.

Tolv lärarbaserade projekt påbörjades, här är några exempel:

- Samarbete mellan svensklärare och lärare i karaktärsämnen
- Elevaktivitet i SO-ämnen på högstadiet.
- Läsinlärning via dator.
- En experimentell studie av probleminriktad matematik.

Lsåret 1994/95 fortsatte fortbildningen med nya möten — samtidigt som den individuella handledningen fullföljdes.

Dokumentationen av projektet påbörjades också — trots att lärarna sällan får tillfälle att dokumentera sina erfarenheter!

Okonventionell redovisning ("ett brev till en kollega") testades med gott resultat.

Fortsättning följer

Under läsåret 1994/95 påbörjade 40 nya lärare sin fortbildning enligt samma modell.

Nya möten arrangerades och den individuella handledningen drog igång.

Den lärargruppen valde andra skolproblem:

- Varför slutar inte pojkarna experimentera efter det egentliga experimentet?
- Varför fortsätter inte flickorna på samma sätt som pojkarna?
- Varför är flickor ointresserade av fysik?

Vardagliga frågeställningar kring skolans vardagspedagogik. Frågeställningar som också får pedagogiska forskare att fundera kring den akademiska forskningens validitet.

Projektet har fortsatt under läsåret 1995/96. Erfarenheterna kommer att publiceras i pedagogiska institutionens rapportserie.

Vanligt sunt förnuft är inte särskilt vanligt.

SOKRATES

Tankegången

Fortbildningsmodellen i projektet "Lärare forskar om sin praktik" bygger på följande tankegångar:

- Läraren väljer ett problemområde.
 - Läraren och forskaren analyserar problemområdet och resonerar kring det förväntade resultatet av fortbildningen.
 - Läraren och forskaren ger fortbildningen innehåll — med beteendevetenskap, samhällsvetenskap, naturvetenskap och humaniora.
 - Ett antal seminariedagar planeras in. De kan t ex handla om bibliotekskunskap, elevobservationer, forskningsmetodik och lärarforskning.
 - Gästföreläsare och seminarielärare anlitas.
- I "Lärare forskar om sin praktik" har bl a professor Tom Tiller från Tromsø engagerats. Tiller har skrivit boken "Den tänkande skolan".

Studiegången

Nätverk. Ett nätverk bildas med skolfolk från Umeå, Vännäs och Örnsköldsvik. Forskarna skapar ett nätverk med professorerna Kenneth Zeichner, B Robert Tabachnik m fl från Madison, USA, samt Tom Tiller från Tromsø.

Deltagare. Ett 60-tal lärare från låg-, mellan- och högstadiet samt gymnasiet deltar i utvecklingsarbetet.

Seminarier. Fem heldagar genomförs under första läsåret inom ramen för utvecklingsarbetet. Dagarna har varit spridda över året.

Handledning. En mycket viktig form av fortbildning.

Besök i skolorna. Skolbaserad fortbildning som ofta försummas. Forskarna ges inte alltid tillfälle att ta del av skolarbetet.

Disseminering. Hur ska de lärare som inte deltar i "Lärare forskar om sin praktik" ta del av de problem, resultat och implikationer som projektet föder?

Ekonomiska orsaker och långa avstånd gör att dissemineringen ibland försummas.

Kanske skriver man just för att få veta det som man skriver.

GUNNAR EKELÖF

ANDRA AKTUELLA PROJEKT

Företagsamhet i skolan

Ett samverkansprojekt mellan Umeå universitet, Högskolan i Luleå, Vasa stad, handelshögskola och universitet. UnivEx samordnar projektet.

Målsättningen är bl.a. att främja inre företagsamhet, ge ökad kunskap om företagsamhet, utveckla undervisningsmål, bidra till kompetensutveckling för personalen och att inventera läromedel inom området.

Målgrupp är personal i skola och näringsliv.

Syftet är att utbilda lokala projektgrupper och att stödja dessa grupper i arbetet med egna projekt.

Didaktik och lärares arbete

Detta projekt genomförs i samverkan mellan Tannbergsskolan i Lycksele och institutionen för svenska och samhällsvetenskap vid Umeå universitet.

Projektet sträcker sig över minst två år och riktar sig till alla personalgrupper. Ett viktigt syfte är att öka samsynen i skolan.

Uppläggningsen i detta projekt motsvarar "Mariendidaktik" som redovisas på nästa sida.

Bland annat ingår även här kursen "Didaktik och lärares arbete", föreläsningar, litteraturstudier, seminarier, projektarbete och handledning.

Nätverk historia-samhällskunskap för gymnasiet

Projektet har sin bakgrund i ett antal fortbildningar rubricerade "Didaktik hi-sh", som genomförts av institutionen svenska-samhällsvetenskap.

Vid dessa väcktes idén att starta ett nätverk. I verksamheten ingår dels att anordna uppföljningsträffar, dels att ge ut ett nyhetsbrev vars innehåll kommer både från lärarutbildningen och från lärare. Genomförandet sker i samverkan med UnivEx.

Med nyhetsbrev förmedlas aktuell information om ämnesteorier, sprids pedagogiska idéer och metodiska tips, redovisas något av den didaktiska debatten i ämnena, ges möjlighet för lärare att aktivt delta och att få ta del av kollegors tankar och idéer, sprids information om aktuella fortbildningsinsatser.

Marie- didaktik

P-O Erixon, institutionen för svenska och samhällsvetenskap, 090 - 16 78 76, och Göran Nyman, Marie rektorsområde, 090 - 16 25 89, kan berätta mer. UnivEx kan också informera.

Didaktiken är ett högt prioriterad i fortbildningsplanen för Marie rektorsområde. Projektet "Mariedidaktik" behandlar didaktiken i ett sammanhållet och framåtsyftande perspektiv. Snuttifieringen ska motarbetas!

Önskemål om förändrade fortbildningsinsatser födde tankar att arbeta med didaktik i projektform.

Didaktik som begrepp spänner över ett stort område — ett faktum som gör det möjligt att arbeta med läroplansfrågor i ett vitt perspektiv.

Genom att låta projektet pågå över en längre tid skapades också stora möjligheter att påverka och utveckla skolornas inre arbete.

**Byta ett ord eller två
gjorde det lätt att gå.
Alla människors möte
borde få vara så.**

HJALMAR GULLBERG

Didaktiken förenar också de olika personalgruppernas intressen — alla arbetar ju med barn och ungdomar i någon form.

Den nya informationstekniken, IT, öppnar också möjligheter att inom projektet sprida information på ett effektivt sätt.

Eftersom alla i rektorsområdet har tillgång till programmet First Class, är det enkelt

att öppna ett debattforum. IT är med andra ord ett medel att samordna projektarbetet, men det ger också möjligheter för skolpersonalen att lära sig använda IT i skolarbetet.

**Teknik kan bara underskattas,
trots att teknik inte löser alla gåtor.**

STIG HAGSTRÖM

Målsättningen

- Pröva nya vägar för fortbildning av pedagogisk personal.
- Ge personalen möjlighet att utveckla och förvärva kunskaper i allmän- och ämnesdidaktik.
- Utveckla samarbetet mellan lärarutbildningen och skolan i Umeå.
- Ge möjlighet till skolforskning, både för lärarutbildare och rektorsområdets personal.
- Utveckla den lokala arbetsplanen
- Ge möjlighet för personalen att utveckla och klargöra sina roller i en framtida skola.
- Pröva olika sätt att använda informations-teknologin i skolarbetet.

Uppläggnig

1995/96. Första året innehåller ett antal delar som i viss utsträckning är obligatoriska. Hela avsnittet planeras om möjligt bli poänggivande, totalt 5 poäng.

Fortbildningen drivs i projektform, det finns inget detaljplanerat schema, utrymmet för deltagarstyrning är stort.

1996/97. Andra året liknar till sin struktur det första. Föreläsningar varvas med reflektion och egen fördjupning. Föreläsningarnas innehåll baseras på de miniprojekt som valts under det första året. Det ger förutsättningar att fördjupa miniprojekten.Handledning ges i dessa ämnen.

1997/98. Det sista året breddas fördjupningsuppgifterna, de får karaktären av skolforskning. Särskild tonvikt läggs vid dokumentation och på att följa eleverna för att se vilka effekter projektet har på dem.

Dokumentation och utvärdering

Tankar kring föreläsningar och litteraturstudier redovisas i First Class.

Även miniprojekt och fördjupningsarbeten redovisas i First Class.

En mer gedigen redovisning lämnas vid en workshop i slutet av varje läsår.

Projektet utvärderas årligen.

Hela projektet kommer att sammanställas i en rapport när projektet är över. För utvärdering och rapport svarar lärarutbildningen vid universitetet.

Fortbildning för hela skolan! Ett utdrag ur kursplanen för fortbildningen i "Didaktik och lärares arbete" som omfattar 5 poäng.

ANSVARIG INSTITUTION

Institutionen för svenska och samhällsvetenskapliga ämnen

MÅL OCH INNEHÅLL

Kursen bygger på en modell som betonar:

- elevens vardagsfärdigheter
- elevens vardagskunskaper
- skolans mål
- lärarens yrkesskicklighet

EFTER GENOMGÅNGEN KURS

De studerande ska

- kunna analysera skolans allmänna mål i relation till kursmål, kursinnehåll och den egna undervisningspraktiken
- kunna diskutera och reflektera över skolans roll i dagens och framtidens samhälle
- förstå hur värdegrund och kunskapsyn visar sig i den egna undervisningspraktiken
- kunna problematisera, omsätta och tillämpa sina didaktiska kunskaper i ett eget projekt

ANDRA AKTUELLA PROJEKT

Självstyrande arbetsgrupper

I projektet samverkar grundskolor i Luleå med institutionen svenska-samhällsvetenskap samt skolledarutbildningen vid Umeå universitet.

Syftet är att arbetslagen ska driva sin egen kompetensutveckling, ta ansvar för en flexibel arbetsorganisation så att nya arbetsformer och arbetssätt synliggörs, ta ansvar för att eleven ska få och känna delaktighet i sitt eget kunskapande.

Bland de behov som definierats finns ökad kompetens hur grupper och individer fungerar i ett betendevetenskapligt perspektiv, analys och reflektion, barns utveckling med koppling till aktuell skolforskning, målformulering, uppföljning och utvärdering.

Miljöns betydelse för vår överlevnad

Projektet genomförs i samverkan mellan Älvsbyns kommun och institutionen matematik-naturvetenskap vid Umeå universitet.

Målgrupp är arbetslag förskola-grundskola. Syftet är att öka barns och vuxnas intresse för naturvetenskap och teknik, att arbeta fram en handlingsplan som sträcker sig från förskolan och genom grundskolan. I projektet varvas teori med praktik.

Fortbildningsmaterial från CLIS (Children's learning in Science Project) utnyttjas. Det tar sin utgångspunkt i en konstruktivistisk kunskapsyn.

Ledarskap i klassrummet

Projektet genomförs i samverkan mellan institutionen svenska-samhällsvetenskap och Skellefteå kommun med UnivEx som samordnare.

Projektet riktar sig till studieledare i gymnasieskolan. Det innehåller tre kursdelar à två dagar. Däremellan sker tillämpning i egen skola, litteraturstudium och handledning ledd av personal från lärarutbildningen. Bland innehållet i kursdelarna kan nämnas inlärningsstrategier, kroppspråk och beteenden, positiv påverkan och mentorskap, kris- och konflikthantering, företagssamhet och kreativitet, aktuell forskning om undervisningsmetodik, projektarbete och nätverksbildning.

Tre inlägg om fortbildning

Skribenter:

- Tommy Strandberg, P-A Sundbaum
- Gunilla Viklund, Kjell Gisselberg
- Gunnar Kamf

Det började med en 5-poängskurs i musik för låg- och mellanstadielärare. Under kursens gång fick deltagarna testa valda aktiviteter på sin egen klass. Det resulterade i två nya kurser! Tala om fortbildning!

Utvärderingen av den första 5-poängskursen var mycket positiv, deltagarna önskade sig en fortsättning. Så blev det också, Musik 6-10 poäng, för samma kursdeltagare.

Båda kurserna bidrog till en kraftfull kompetenshöjning inom musikämnet. Den kunde våra handledare i lärarutbildningen ta del av, den gav också våra lärare en formell kompetens motsvarande lärokandidaternas 15 poäng.

Kursdeltagarna sa sig i utvärderingen ha fått "en kick i sitt arbete". Kopplingen till praktiken upplevdes som mycket positiv.

Skjut inte upp till i morgon vad du kan ha glädje av idag.

HJALMAR SÖDERBERG

Som uppföljning till dessa inledande kurser har en fortsättningskurs, Musik II 11-20 poäng genomförts. Den fokuserar mer på teori och aktuell forskning inom musikundervisningen.

Musikkurserna kan beskrivas med några ord ur Lärares lärande (Madsén, T. 1994)

- Läraren ser sina kunskapsbrister
- Fortbildnings-situationen måste vara en i tid utdragen process där läraren kan återvända till sin egen praktik.

Våra musikkurser har kretsat kring problem i musikundervisningens praktik.

Inför kursstarten formulerade kursdeltagarna följande problemområden:

- elevernas motivation, repertoarval (kollisioner mellan elever och mellan elever och lärare).
- hur finna den röda tråden, hur arbeta med den nya läroplanen?
- organisatoriska problem (klasserna, lokalerna, utrustningen).
- den egna instrumentala färdigheten.

Tack vare kursdeltagarnas probleminsikt och deras goda vilja att lösa problemen, har deras erfarenheter också varit till gagn för de lärare som fungerar som handledare i lärarutbildningen.

*Tommy Strandberg och P-A Sundbaum
Institutionen för estetiska ämnen*

Skolundervisningen ska ge eleven möjlighet att utifrån egna förutsättningar tillgodogöra sig kunskap. På samma sätt måste fortbildningen anpassas till lärarens behov, det handlar om att fördjupa sina kunskaper och utveckla sin kompetens.

Erfarenheten visar att effekten av ett kompetenshöjande arbete blir bättre om flera lärare samarbetar mot ett gemensamt mål.

En ny elevsyn och en annan kunskapsyn kräver ett annorlunda arbetssätt och en förändrad lärarroll. Det är särskilt märkbart i det

När jag var liten ville jag inte lära mig multiplikationstabellen eftersom jag ändå skulle dö.

ANNA-LISA WÄRNLÖF

förändringsskede som den svenska skolan befinner sig i. För att uppfylla de nya kraven måste lärarna själva arbeta för att bryta invanda undervisningsmönster. I detta förändringsarbete kan impulser och stöd utifrån vara värdefullt.

Fortbildningen bör genomföras i grupper av intresserade lärare från samma skola och anknyta till denna skolas inriktning och utvecklingsstrategi. I detta sammanhang kan vi fortbildare utgöra en diskussionspartner och bistå med förslag på lämplig litteratur och information om didaktisk forskning.

Vi kan också fungera som handledare och hjälpa till med utvärdering av verksamheten.

Eftersom en förändring av undervisningsstrategin visat sig vara en långsam process som inte sker under enstaka fortbildningsdagar är det önskvärt att lärarna får möjlighet att arbeta kontinuerligt under en längre period. Under denna tid behöver lärarna både stöd och uppmuntran.

Vi tror att resultaten med en sådan ansats blir av mer bestående karaktär och att kontinuiteten i fortbildningen blir bättre, då varje skola bara behöver ha kontakt med en eller ett par av institutionens lärare. Dessa har då bättre möjlighet att sätta sig in i skolans målsättning och kan därigenom lättare föra en dialog med lärargruppen.

Modellen har prövats och fått ett positivt mottagande på andra håll i världen. Idéerna kommer ursprungligen från det s k PEEL-projektet i Australien (Project for Enhancing Effective Learning).

PEEL-projektet har avläggare i svenska skolor, där det kallas PLAN-projektet (Projekt för Lärande under eget ANsvar).

***Gunilla Viklund och Kjell Gisselberg
Institutionen för matematik och
naturvetenskapliga ämnen***

Teknik och naturvetenskap är ett ämnesområde som ställer stora krav på ny kompetens. Det nya teknikämnet ska enligt den nya läroplanen behandla både naturvetenskapligt och samhällsvetenskapligt stoff.

Vi har idag ett teknikämne med större självständighet och omfattning än tidigare. Friheten att själv forma undervisningen gör att lärarna har svårigheter att tolka och tillämpa kursplanen.

Den ger möjlighet att tidigt förmedla kunskaper och färdigheter inom områden som berör många områden av framtida yrkesval.

Det är en svår uppgift — lärarna har rätt att kräva kompetensutveckling. Det kan ske med hjälp av goda exempel hämtade ur närmiljön.

Eleverna ska ges en positiv syn på teknik och teknisk verksamhet, genom att ta tillvara alla tänkbara miljöhänsyn.

Fördomarna mot teknik måste brytas.

Vår kultur består till stor del av teknik och teknisk utveckling i människans tjänst. Nya material i hus och kläder, nya tillverkningsmetoder, sänkta energikostnader, bättre miljö, meningsfull fritid — allt har med teknik att göra.

Skolverkets satsning på teknik och naturvetenskap har bl a fått formen av projekt knutna till våra teknik- och naturvetarcentra. Det finns ett 20-tal sådana i Sverige.

Som ett av många exempel kan nämnas att lärare med NO-fortbildning har besökt Umeå Energicentrum med sina elever. Där används ett program kring temat "Vattnet som energikälla", som har gjorts av lärarutbildningen i Umeå.

Programmet ska vidareutvecklas i ett nytt projekt, där sex klasser från Backens skola, årskurs 4 och 5 deltar.

Det slutliga programmet ska erbjudas lärare i grundskolan. Det ska bli en central del i en långsiktig plan som sträcker sig över flera skolår.

Lärarna som deltar ska öka sin kompetens att planera och genomföra teman kring våra viktiga naturresurser — skogen och älvarna.

Det handlar om teknikhistoria, egna experiment, alternativ energi och utomhusaktiviteter.

***Gunnar Kamf
Institutionen för matematik och
naturvetenskapliga ämnen***

Vi som ordnar och samordnar

UnivEx,
Umeå universitet
901 87 Umeå
Tel: 090 - 16 50 00 vx

Fortbildningsverksamheten vid Umeå universitet administreras av en enhet som heter UnivEx, enkelt uttryckt är UnivEx universitetets egen utbildningsentreprenör. UnivEx arbetar med andra ord inte enbart med lärarfortbildning.

UnivEx fungerar som dialogpartner vid planering av lärarfortbildning i samarbete med berörda kommuner, rektorsområden och universitetsinstitutioner.

Ibland bildas projektgrupper för att ge fortbildningen ett innehåll som svarar mot skolpersonalens behov och önskemål.

Vi besöker kommuner och andra intressenter för att resonera om fortbildningens uppläggning. Tillsammans försöker vi finna lösningar, som lever upp till högt ställda kvalitetskrav.

Många gånger medföljer metodik- och ämnesexperter. Det gäller att nyttja tilldelade medel så effektivt som möjligt, nu när kommunerna har ansvaret för sin egen fortbildning.

Här kommer UnivEx in som en naturlig samtalspartner. Hos oss finns mångårig erfarenhet av lärarfortbildning.

Vi är ingången till Umeå universitet och dess stora kunskapsresurs.

Vi kan också skolans organisation och villkor. Mot den bakgrunden kan vi tillsammans med er diskutera olika modeller för hur fortbildningen ska genomföras.

I det skedet kommer spelar också universitetets institutioner en viktig roll.

Det är nämligen universitetslärarna som genomför fortbildningen — och då helst i enlighet med de idéer som förs fram i detta häfte.

**Bildning förhåller sig till
vetande som kroppens vighet och
styrka till dess omfång och tyngd,
vilka ej alltid motsvara varandra.**

ESAIAS TEGNÉR

Du som vill veta mer om fortbildningsverksamheten vid Umeå universitet, slår givetvis en signal till UnivEx, 090 - 16 50 00 vx.

Det går också bra att vända sig direkt till någon av fortbildningsledarna med särskilt ansvar för skola och barnomsorg:

- Bo Nilsson, tel 090 - 16 68 51
E-post: Bo.Nilsson@univex.umu.se

- Hans-Olof Forsberg, tel 090 - 16 68 50
E-post: Hans-Olof.Forsberg@univex.umu.se
Faxnumret till UnivEx är 090 - 16 66 79.
Postadressen är:

UnivEx, Umeå universitet, 901 87 Umeå.

Hör av dig till UnivEx. Där finns alltid någon som kan besvara dina frågor!

UnivEx resonerar gärna med dig om olika utbildningsalternativ anpassade till de behov som finns på din skola.

Skolutveckling

I den här foldern har vi redovisat några exempel på fortbildningsprojekt där samverkan sker mellan universitet och skola.

Det handlar om ett antal goda exempel på fortbildning, alla bidrar de till en gynnsam skolutveckling.

Utvecklingsprocessen skulle också kunna beskrivas så här:

SYFTE

Från individutveckling mot verksamhetsutveckling.

STRATEGI

Från produkttänkande till processtänkande.

ANSVAR

Från staten mot kommunen och lokala enheter.

INRIKTNING

Från separerad ämnes- och allmänpedagogisk fortbildning mot ett didaktiskt baserat synsätt.

MÅLGRUPP

Från individ mot arbetslag.

TID

Från fragmentariska punktinsatser mot mera långsiktiga, sammanhängande insatser över längre tid.

ANORDNARE

Från ad hoc till forskningsanknytning.

FORMER

Från enstaka studiedagar och kurser mot utvecklingspaket.

Bildning är det som är kvar,
sedan vi glömt vad vi lärt.

ELLEN KEY

ANDRA AKTUELLA PROJEKT

IT i skolan

Detta projekt genomförs i samverkan mellan i första hand institutionerna Barn- och ungdomspedagogik, specialpedagogik, vägledning och MDC (Media- och datadidaktiskt centrum) samt grundskolan i Örnsköldsvik.

Inom projektet skall ett antal piloter vid respektive rektorsområde utbildas i användning av IT-baserade verktyg.

Inom ramen för utbildningen skall projektarbete ingå i enlighet med RO:s önskemål.

Följande projekt är i nuläget definierade:

- Kommunikation nu och i framtiden
- Ett andra språktillval oavsett i vilken skola jag går
- IT-utveckling i rektorsområdet
- IT 2000 (datorn i miljöundervisningen med inriktning mot SV, SO och NO)
- Utveckling för synhandikappade
- Ökad internationell förståelse genom internationell kommunikation

Comeniusprojektet

Inom EU-programmet Sokrates finns skoldelen Comenius. Inom Comenius kan institutioner vid universitetet vara en resurs i olika projekt som drivs i samverkan med kommuner/ skolor och andra länder.

Det kan gälla huvudansvar, medaktörskap eller annan samverkan inom alla områden:

1. partnerskap
2. interkulturell utbildning
3. fortbildning

Samverkan med universitetet kan t.ex. bidra till nytänkande (aktuell forskning) och ökade spridningseffekter (regionalt ansvar) vilket är viktiga inslag för projekt inom de olika områdena.

I område 2 och 3 är det dessutom så att en institution vid universitetet kan vara huvudansvarig.

Frågor om Comenius besvaras av Hans-Olof Forsberg på UnivEx, tel 090-16 68 50.

Norra Skenet är ett konstverk skapat av Ernst Nordin.
Det har blivit något av en symbol för Umeå universitet.
Norra Skenet har gett oss vår profil. Ljuset kommer från norr!

Passande ord för Umeå universitet som, bland mycket annat, också forskar om norrskenet!

Norrskenet har fascinerat och förundrat nordbor i alla tider.

Teorier om norrskenet hittar man spår av i gammal folktro.

Somliga sa att samerna letade sina renar med självlysande facklor!

Vetenskapsmannen Anders Celsius hade också sina funderingar.

I sin dagbok från den 24 september 1732 skriver han att

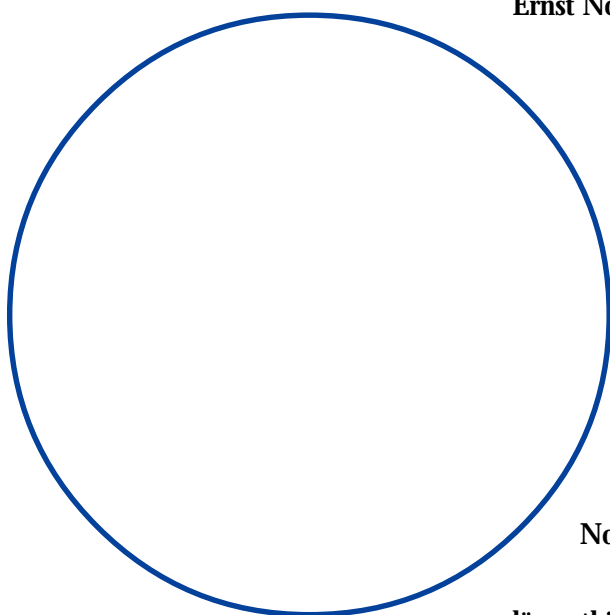
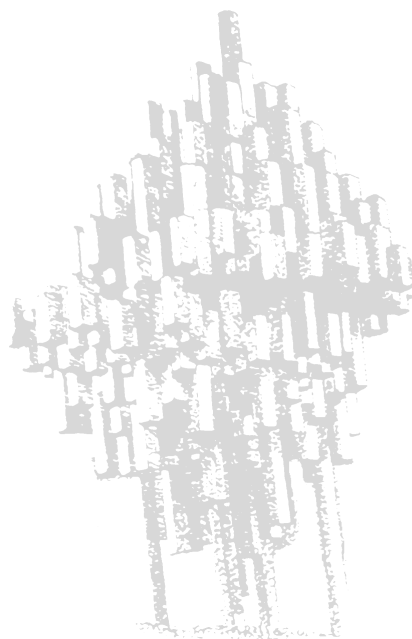
”norrskenet kan vara ett eldsprutande berg under polen”.

Idag vet vi att norrskenet består av elektroner och protoner

som kommer från solen och fångas in av jordens magnetfält.

Vi vet också att det finns sydsken på södra halvklotet, det är ofta en spegelbild av norrskenet.

Fast det har inte så många människor sett — det visar sig bara över havet mellan Australien och Sydamerika

Ernst Nordins skapelse ”Norra Skenet” har också blivit ett

riktmärke för alla som besöker oss.

Konstverket står vid den lilla dammen mitt på

universitetsområdet. Det är ett stenkast från

UnivEx och universitetsförvaltningen.

Det är också ett stenkast från lärarutbildningen!

Norra Skenet fick faktiskt flytta på sig ett 50-tal meter när

lärarutbildarna fick sina nya lokaler!

**UnivEx gör universitetets samlade kompetens tillgänglig för extern utbildning.
Den externa utbildningen består av riktade utbildningsinsatser, bl a i form av kompetens-
utvecklingsprojekt i samverkan med företag, kommuner, skolor och organisationer.
UnivEx har kunskap och kontakter! UnivEx är en ingång till Umeå universitet!**